2020

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

3r Trimestre de 2020

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

Amb el suport de

1 El context econòmic mundial

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

Gràfic 1. Indicadors de l'activitat mundial

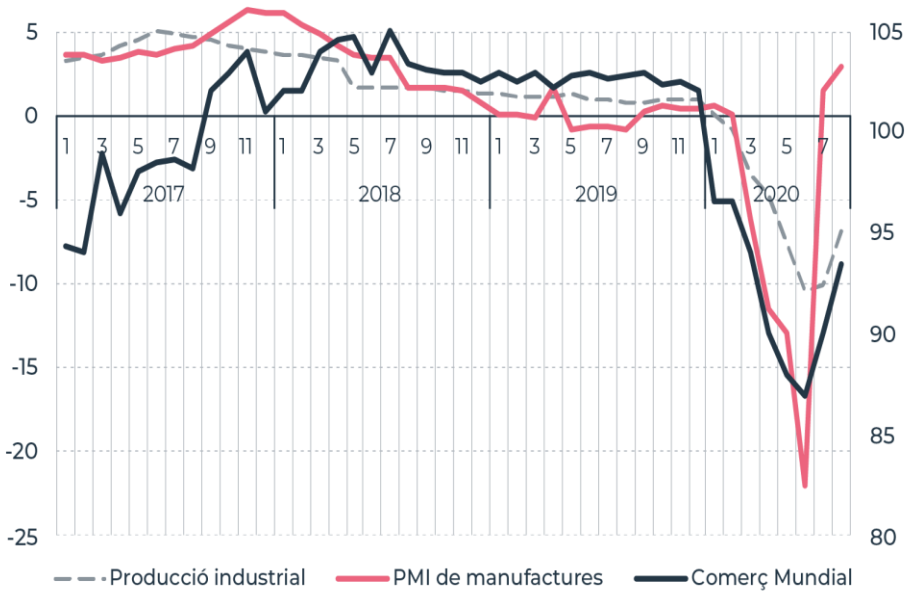

* Mitjana mòbil interanual de tres mesos. Desviacions respecte de 50 del PMI (Purchasing Managers Index. o Índexs de gerents de compres). El comerç exterior, a l'eix de la dreta. Base 100=2017.
Font: Informe de l'FMI de l'octubre de 2020.

El tercer trimestre ha estat millor del que s'esperava, gràcies a les variacions positives del PIB a la Xina i la recuperació dels indicadors als EUA i la Unió Europea.

Quadre 1. Variació del PIB i projeccions per a 2020 i 2021 (%).

	2019	2020	2021	Variació bianual
Economia mundial	**2,8**	**-4,4**	**5,2**	**0,57**
Economies avançades	**1,7**	**-5,8**	**3,9**	**-2,13**
EUA	2,2	-4,3	3,1	-1,33
Zona Euro	**1,3**	**-8,3**	**5,2**	**-3,53**
Alemanya	0,6	-6	4,2	-2,05
França	1,5	-9,8	6	-4,39
Itàlia	0,3	-10,6	5,2	-5,95
Espanya	2	-12,8	7,2	-6,52
Japó	0,7	-5,3	2,3	-3,12
Regne Unit	1,5	-9,8	5,39	-4,94
Canadà	1,7	-7,1	5,2	-2,27
Mercats emergents	**3,7**	**-3,3**	**6**	**2,50**
Xina	5,5	-1,7	8	6,16
Índia	4,2	-10,3	8,8	-2,41
Rússia	1,3	-4,1	2,8	-1,41
Brasil	1,1	-5,8	2,8	-3,16
Mèxic	-0,3	-9	3,5	-5,82
Aràbia Saudita	0,3	-5,4	3,1	-2,47
Nigèria	2,2	-4,3	1,7	-2,67
Sudàfrica	0,2	-8	3	-5,24
Països en desenvolupament	**5,3**	**-1,2**	**4,9**	**3,64**

Font: Elaboració pròpia a partir de l'FMI. Informe de l'octubre de 2020.

PREVISIONS ACTUALS

El PIB mundial caurà un 4,4% el 2020. Els nivells de 2019 no es reprendran fins a finals de 2021.

Quadre 2. Variació intertrimestral i interanual del PIB a Catalunya i Espanya (%). Tercer trimestre de 2020.

	2019T3	2019T4	2020T1	2020T2	2020T3
PIB preus mercat	**3,19**	**3,30**	**-3,01**	**-20,74**	**-7,80**
VAB agricultura	5,14	2,09	5,73	21,03	6,89
VAB indústria	3,34	4,41	-6,34	-22,26	-2,84
VAB indústria manufacturera	3,62	5,79	-6,09	-25,66	-3,75
VAB construcció	7,80	7,07	-6,72	-21,72	-8,94
VAB serveis	3,10	3,43	-2,32	-20,10	-9,17
VAB comerç, transport i hoteleria	3,29	4,82	-9,31	-43,85	-21,51
Demanda interna	**2,83**	**2,29**	**-2,81**	**-18,83**	**-7,72**
Demanda externa					
Exportacions de béns i serveis	**2,20**	**2,26**	**-5,62**	**-38,62**	**-17,94**
Importacions de béns i serveis	**1,06**	**-0,85**	**-5,21**	**-34,56**	**-18,58**

* En marró, les activitats que han crescut menys que l'indicador global del PIB.

Font: INE.

FRE ECONÒMIC

La dificultat per controlar la pandèmia i la inelasticitat de l'economia espanyola i catalana han fet que els indicadors d'activitat registrin una forta caiguda.

Els indicadors es recuperen durant el 3r trimestres, tot i així el descens interanual de l'economia espanyola i catalana és notoria, al voltant del **7,8%.**

Ús del potencial de l'activitat i variació interanual

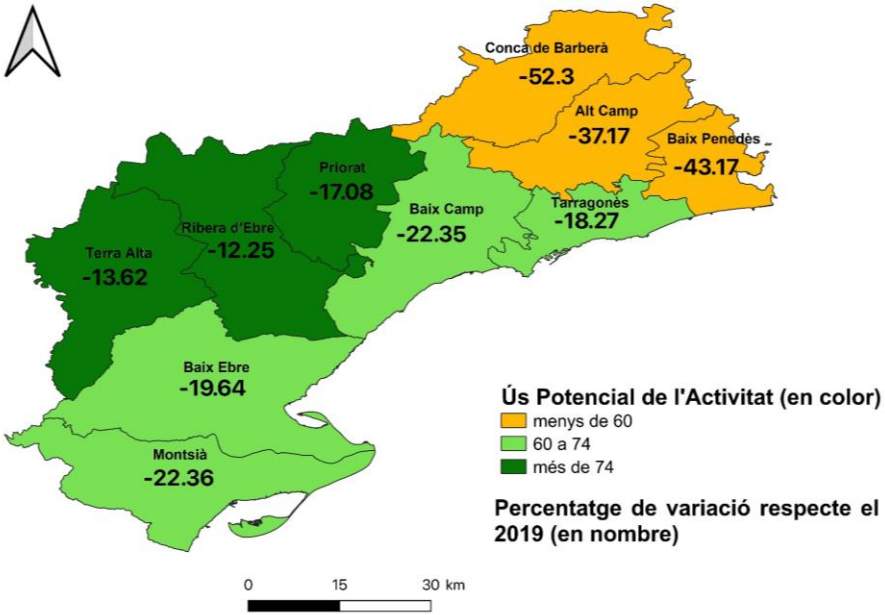

Variació intertrimestral de l'indicador d'ús potencial de l'activitat

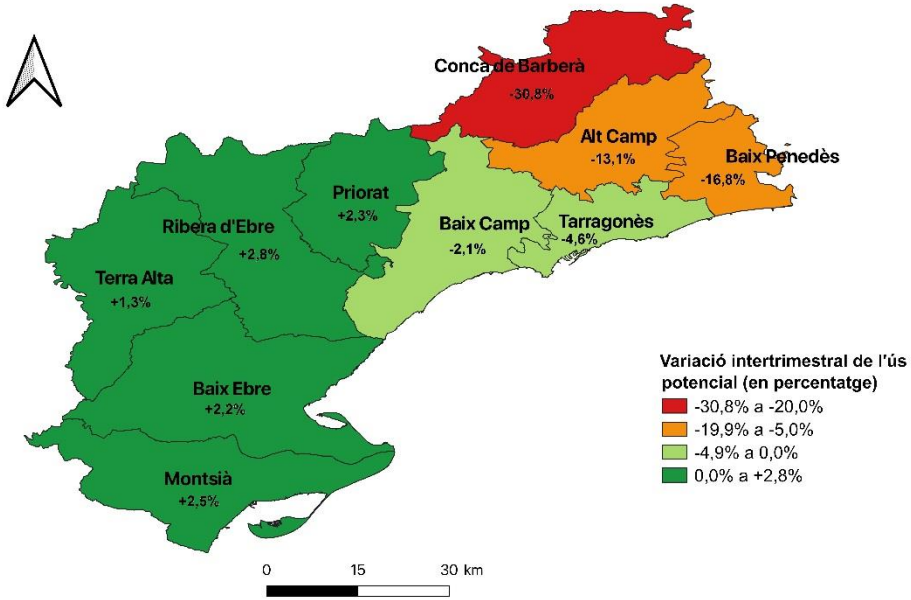

Territori condicionat pel turisme exterior i dependencia de les exportacions per crèixer.

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

Gràfic 7. Variació interanual i en nombre absolut de l'atur registrat al conjunt provincial* (%)

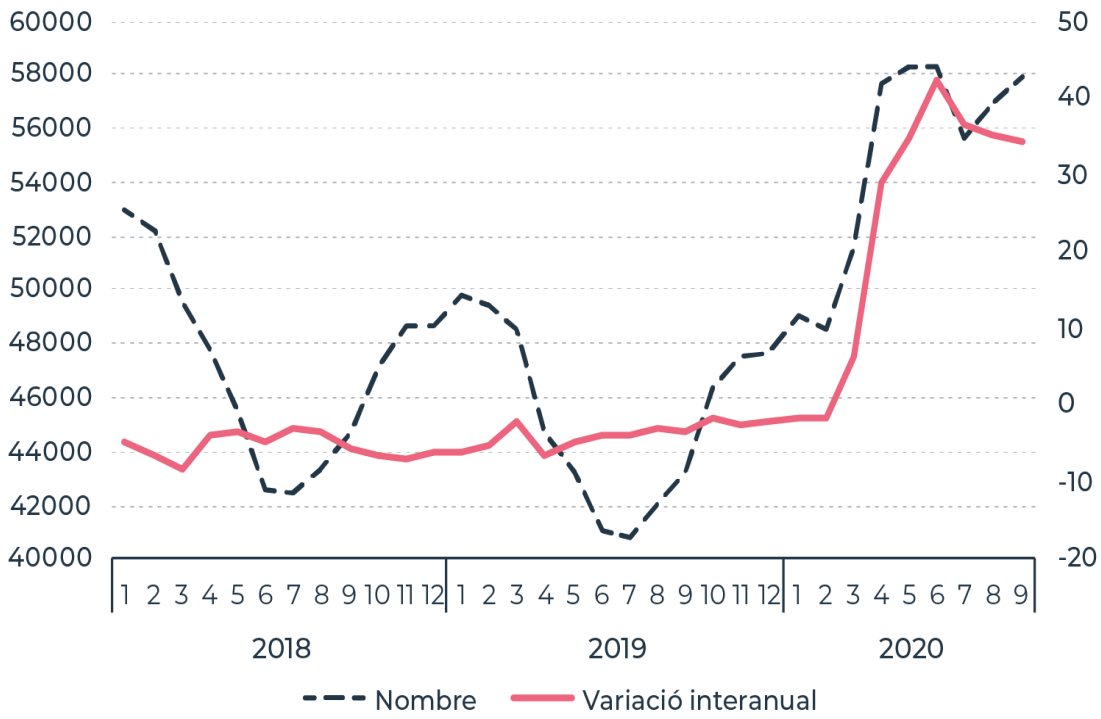

* Nombre absolut, a l'eix de l'esquerra, i variació, al de la dreta.
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

L'ocupació cau un 3,06%. L'atur augmenta en 13.200 persones (27,16%) interanual.

Taxa d'atur més elevada de Catalunya.

El Tarragonès (29,68%) i el Baix Camp (25,10%) representen gairebé el 55% de l'increment total de l'atur.

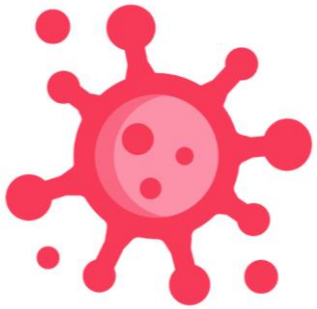

5 Expedients de regulació d'ocupació

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

Quadre 7. Els expedients de regulació d'ocupació. Any 2020 fins al setembre.

	Expedients	Treballadors			
	Total	Total	Suspensió de contracte	Reducció de jornada	Extinció
Alt Camp	**526**	6.475	5.850	619	6
Baix Camp	**2.499**	13.362	12.026	1.309	27
Baix Ebre	**1.019**	4.164	3.760	404	0
Baix Penedès	**1.126**	10.370	9.756	583	31
Conca de Barberà	**213**	4.043	3.723	320	0
Montsià	**858**	3.495	3.332	163	0
Priorat	**119**	429	353	76	0
Ribera d'Ebre	**158**	453	428	25	0
Tarragonès	**3.424**	23.949	21.397	2.507	45
Terra Alta	**95**	363	325	38	0
Camp de Tarragona	**7.907**	58.628	53.105	5.414	109
Terres de l'Ebre	**2.130**	8.475	7.845	630	0
Província de Tarragona	**10.037**	**67.103**	**60.950**	**6.044**	**109**
Catalunya	**102.654**	**849.405**	**728.484**	**116.237**	**4.684**

	Total	Total	Suspensió de contracte	Reducció de jornada	Extinció
Alt Camp	**5,24**	9,65	9,60	10,24	5,50
Baix Camp	**24,90**	19,91	19,73	21,66	24,77
Baix Ebre	**10,15**	6,21	6,17	6,68	0,00
Baix Penedès	**11,22**	15,45	16,01	9,65	28,44
Conca de Barberà	**2,12**	6,03	6,11	5,29	0,00
Montsià	**8,55**	5,21	5,47	2,70	0,00
Priorat	**1,19**	0,64	0,58	1,26	0,00
Ribera d'Ebre	**1,57**	0,68	0,70	0,41	0,00
Tarragonès	**34,11**	35,69	35,11	41,48	41,28
Terra Alta	**0,95**	0,54	0,53	0,63	0,00
Camp de Tarragona	**78,78**	87,37	87,13	89,58	100,00
Terres de l'Ebre	**21,22**	12,63	12,87	10,42	0,00
Província de Tarragona	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
Catalunya	**9,78**	**7,90**	**8,37**	**5,20**	**2,33**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

La nova normativa dels ERO i les facilitat creditícies han frenat la caiguda PIB i n'han permès una certa recuperació.

A la zona els ERTO afecten a més de 60.000 treballadors i gairebé 10.000 empreses.

La caiguda de l'activitat turística n'ha estat un dels principals motius. Aquest mecanisme de regulació ha estat utilitzat en menor mesura a la província en relació al conjunt de Catalunya.

Quadre 8. La contractació laboral a la zona i a Catalunya. Acumulat fins al setembre.

Camp de Tarragona	2019	2020	Variació interanual (%)	% total català 2019	% total català 2020
Indefinit 2020	37.164	15.164	-59,20	1,60	1,05
Temporal 2020	167.943	125.520	-25,26	7,22	8,70
TOTAL	**205.107**	**140.684**	**-31,41**	**8,82**	**9,75**
Terres de l'Ebre					
Indefinit 2020	4.118	3.435	-16,59	0,18	0,24
Temporal 2020	41.358	32.594	-21,19	1,78	2,26
TOTAL	**45.476**	**36.029**	**-20,77**	**1,95**	**2,50**
Província					
Indefinit 2020	41.282	18.599	-54,95	1,77	1,29
Temporal 2020	209.301	158.114	-24,46	9,00	10,96
TOTAL	**250.583**	**176.713**	**-29,48**	**10,77**	**12,24**
Catalunya					
Indefinit 2020	335.238	233.739	-30,28	14,41	16,20
Temporal 2020	1.990.936	1.209.502	-39,25	85,59	83,80
TOTAL	**2.326.174**	**1.443.241**	**-37,96**	**100,00**	**100,00**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

DISMINUCIÓ DE LA CONTRACTACIÓ LABORAL

El nombre de contractes a la zona ha disminuït un 29,45% en dades interanuals acumulades fins el setembre de 2020.

Cau la contractació indefinida (-54,95%) i la temporal (-24,46%). Caiguda més accentuada al Camp de Tarragona.

Els contractes disminueixen menys a l'àrea que al conjunt de Catalunya, degut al pes de la contractació temporal.

7 La variació comarcal de la nova ocupació

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

Gràfic 10. La variació interanual dels afiliats al règim general i al de treballadors autònoms (%)

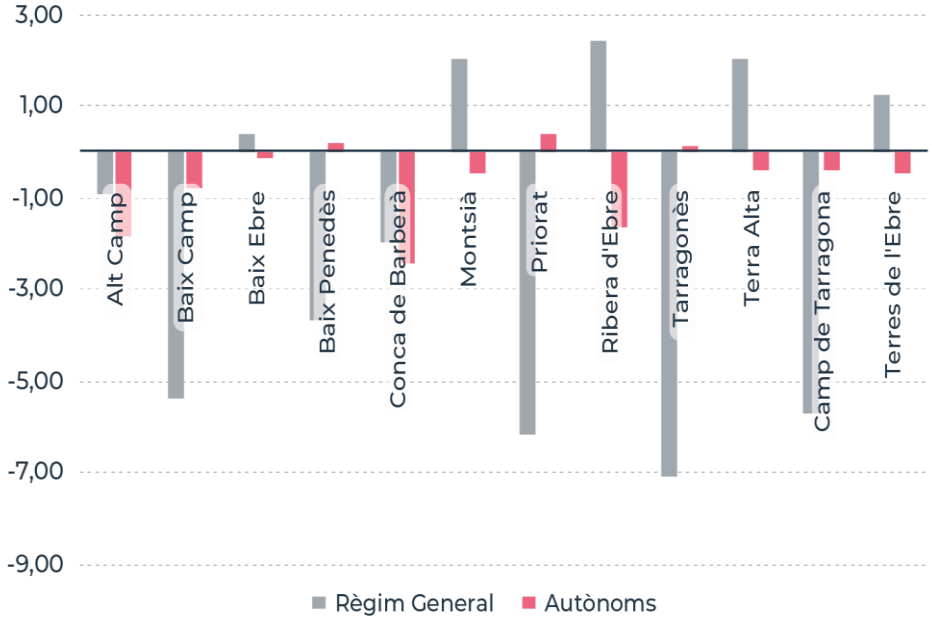

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Gràfic 11. Ocupació efectiva i ERTO en el total d'afiliacions a la Seguretat Social. Setembre de 2020.

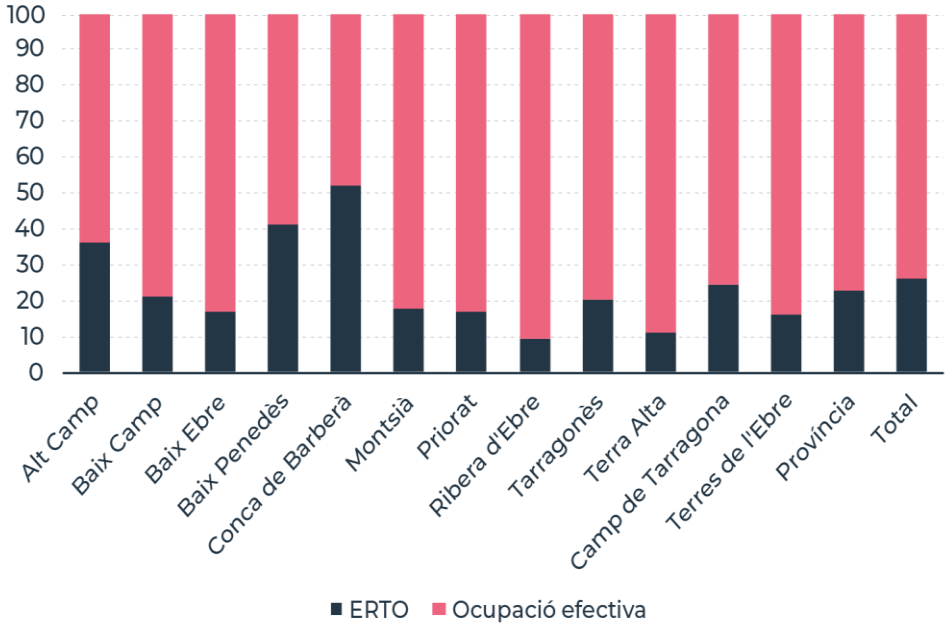

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

A la província, el nombre d'afiliats ha disminuït més que al conjunt català per la forta incidència al Camp de Tarragona. Les Terres de l'Ebre ha experimentat un augment interanual.

La disminució d'afiliats al règim general (-4,67%) ha estat superior a la dels treballadors autònoms (-0,45%).
La caiguda és superior a la total catalana.

Quadre 10. Variació interanual dels comptes de cotització de la Seguretat Social per grandària de l'empresa (%).* Setembre de 2020.

Variació en relació interanual (2T2019)

	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	251 i més treballadors	Total
Alt Camp	-6,77	2,29	-2,38	0,00	-4,58
Baix Camp	-7,30	-5,53	-14,20	0,00	-7,07
Baix Ebre	-2,96	0,00	0,00	12,50	-2,27
Baix Penedès	-2,41	-3,51	-7,41	66,67	-2,66
Conca de Barberà	-1,76	-2,10	0,00	0,00	-1,80
Montsià	-2,81	0,75	-3,45	0,00	-2,15
Priorat	-3,47	-7,46	0,00		-4,15
Ribera d'Ebre	-4,69	-2,94	28,57	0,00	-4,00
Tarragonès	-9,32	-6,83	-7,81	-14,29	-8,72
Terra Alta	-3,96	7,69	50,00		-1,62
Camp de Tarragona	**-7,21**	**-5,28**	**-8,95**	**-7,37**	**-6,83**
Terres de l'Ebre	**-3,16**	**0,45**	**2,53**	**7,69**	**-2,36**
Província de Tarragona	**-6,27**	**-4,15**	**-7,60**	**-5,56**	**-5,84**
Total català	**-8,47**	**-4,03**	**-4,12**	**-1,52**	**-7,31**

* En color, els valors inferiors a la mitjana catalana.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Els comptes de cotització a la Seguretat Social mostren aquest fre de l'oferta empresarial. La variació d'aquest indicador mostra una disminució del -5,84%. Les empreses mitjanes i grans són les principals afectades.

Les societats creades, han patit un descens superior als del conjunt català i espanyol, amb una disminució del -30,96%. Les perspectives d'inversió han disminuït més a l'àrea que a altres zones.

Gràfic 14. Habitatges iniciats i acabats a Tarragona

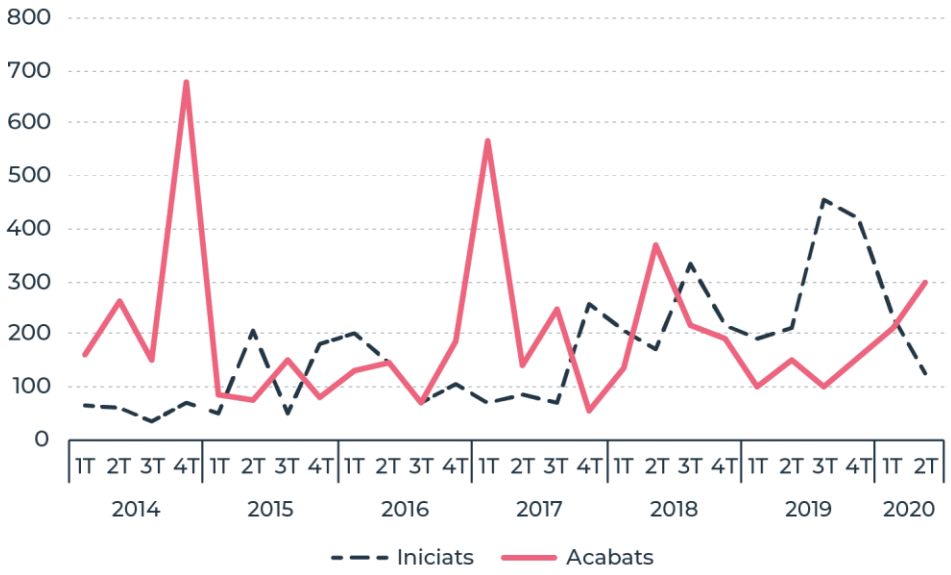

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

Quadre 11. El nombre d'habitatges acabats i la seva relació amb les hipoteques de finques urbanes.

		Nombre d'hipoteques		Habitatges acabats		Relació habitatges hipoteques	
		Tarragona	Catalunya	Tarragona	Catalunya	Tarragona	Catalunya
2018	1T	1.793	17.549	133	1.565	7,42	8,92
	2T	1.910	19.071	367	1.925	19,21	10,09
	3T	1.967	19.557	215	1.839	10,93	9,40
	4T	1.800	17.805	193	2.163	10,72	12,15
2019	1T	1.921	19.207	100	1.983	5,21	10,32
	2T	2.312	21.508	150	2.029	6,49	9,43
	3T	1.622	15.875	98	2.242	6,04	14,12
	4T	2.042	18.267	157	2.577	7,69	14,11
2020	1T	1.794	20.774	211	2.863	11,76	13,78
	2T	1.733	16.130	298	2.555	17,20	15,84

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Territori i Sostenibilitat i de l'INE.

El nombre d'habitatges iniciats s'ha vist frenat de cop al llarg dels dos primers trimestres de 2020. Els acabats superen als iniciats per primer cop des del trimestre de 2018.

L'activitat de construcció d'habitatges s'ha mantingut. S'observa que respecte dels habitatges acabats, el nombre de les hipoteques concedides és molt baix, fet que ens permet considerar la importància del mercat de l'habitatge usat.

CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

SITUACIÓ ACTUAL

Observem que els crèdits tornen a augmentar. Els dipòsits han experimentat un augment en el 2n trimestre del 2020, indica una contenció de la despesa i de la inversió, que han buscat refugi en els dipòsits.

Gràfic 17. Els crèdits i els dipòsits en milió d'euros i la seva variació interanual*

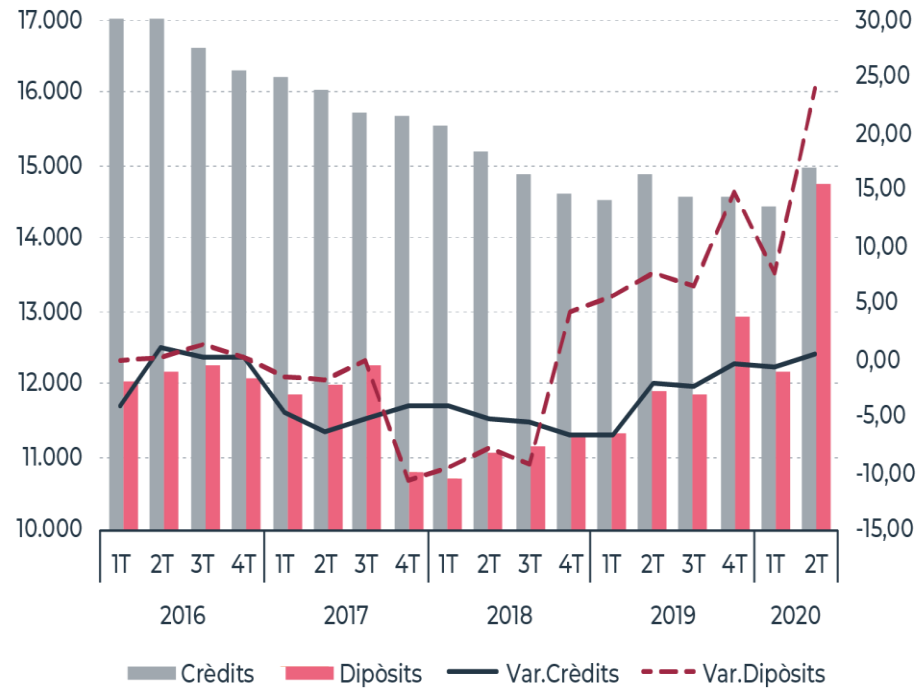

* La variació, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Banc d'Espanya.

El nombre d' hipoteques baixa, amb una disminució interanual del 5% i del 4,82% en l'import.

11 La variació de preus

Quadre 13. Variació comparativa de l'IPC anual d'alguns subgrups al setembre.

	Variació interanual	Escreix de Tarragona en relació a les altres zones	
	Tarragona	Catalunya	Espanya
Productes alimentaris	3,50	0,90	1,10
Begudes no alcohòliques	5,20	4,00	3,70
Articles de vestir	0,70	-0,40	-0,30
Serveis hospitalaris	5,00	0,40	2,30
Serveis d'allotjament	-18,70	-0,30	-7,00

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística.

SITUACIÓ ACTUAL

Actualment els preus cauen perquè hi ha una crisi de demanda com a conseqüència de la pandèmia, fet que ajusta la majoria de preus.

Pel que fa a la variació interanual, els preus han disminuït un -0,5%. Han disminuït en esbarjo i cultura, comunicacions, habitatge, transport i hotels, cafès i restauració.
Han augmentat els preus en aliments i begudes no alcohòliques.

Gràfic 19. Les exportacions i importacions de Tarragona. Milers d'euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ICEX.

Les exportacions disminueixen en un 19,31 en dades interanuals. Les importacions han caigut un 29,68%.

El preu del petroli, conjuntament amb la disminució del consum interior, han estat la causa d'aquesta caiguda.

El pes de la caiguda del comerç exterior es reflecteix en la disminució del tràfic de mercaderies pel por de Tarragona.

Resum en 5 punts de l'Informe de Conjuntura Econòmica

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Segon trimestre de 2020

1

L'indicador d'activitat a la zona continua disminuint, encara que ha millorat respecte el segon trimestre.

2

L'ocupació ha caigut en variació interanual un 3,06%, la taxa d'atur ha augmentat en més de tres punts i l'atur registrat ho ha fet un 34,33%. L'afiliació en la seguretat social ha caigut un 3,91% i la contractació laboral acumulada fins setembre ha caigut un 29,48%.

3

Els ERTO donen estabilitat a les rendes i possibiliten el consum, però són moltes les empreses que es mantenen per aquests expedients de regulació de l'ocupació sense veure una continuïtat.

4

El crèdit de les institucions financeres ha augmentat un 0,55% el segon trimestre.
Els dipòsits augmenten un 23,73%.
El palanquejament econòmic de la zona disminueix a 101,73 en el segon trimestre de 2020.

5

Les exportacions, han caigut un 19,31% i les importacions un 29,68%.
Cauen més a la zona que al conjunt català i espanyol.

2020

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

3r Trimestre de 2020

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

Amb el suport de